AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԸ
ՍԻՐԻՈՅ համար. 425, ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ 225 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ. տարի. 6. ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ 4 տոլար
Տնօրէն-Խմբագիր՝ ՀԱՅՑԷ ՊԱԼԻԱՆ

ԱԶԳԱՏԱՂ

ازتاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԿՕՐԵԱՅ. ՀԱՅՑԱՊԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԹԱՓԱԹ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 26 1931
ԶԵՌՔԷ ՀԱՍԸ 3.50 Ս.Դ.

Ե. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքումի պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները ետ չեն վերադարձուիր | Թիւ 67 (512)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ

Խաղաղ և բնականոն վիճակ մը չունի միջազգային քաղաքական կացութիւնը։ Խուլ, սակայն կրքոտ պատրաստութիւններ ամէն կողմ և զօրաւոր պայքար տէրութեանց միջև։ Արտաքնապէս մեղմ և թոյլ, բայց խորքին մէջ կը դարբնուին նոր աղէտներ մարդկութեան գլխին։

Զափազանց լաւատես տպաւորութիւններով կը լեցուի մարդ, երբ կը տեղեկանայ Ազգերու Դաշնակցութեան վերջին նստաշրջանի աշխատանքներուն և որոշումներուն։ Աշխարհի մեծերը հաւաքուած, այս անգամ նախորդներէն աւելի մտերմիկ յարաբերութիւններով և փայլուն ճառերով և մաղթանքներով հրաժեշտ տուին իրարու, ներշնչելով մարդուն այն հաւատքն ու համոզումը թէ՝ այլևս խաղաղութիւնը տեսական պիտի ըլլայ աշխարհիս վրայ։

Իսկապէս ի՞նչ զարհուրելի հակապատկեր։ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին մէջ խաղաղութեան և զինաթափութեան աղաղակող և հակասատերազմական սկզբունքներ հետապնդող տէրութիւններ, անդին, իրար մէջ մասնակի բանակցութիւններ և գաղտնի զինակցութիւններ կը կնքեն։ Կարևոր և վճռական լուծման կարօտ վէճեր և խնդիրներ, որոնցմէ կարելի է համարել Ճաբոն—Չինաստան յարաբերութիւնները, գերմանական տնտեսական անելը, Անգլիական տագնապը, Պալքանեան նոր կնճիռները, Խորհրդային Ռուսիոյ յարձակումները Հայլն, կը Ճան անլոյծ ու կը թողուին բոլորովին աննկատ։ Իտալիոյ արտաքին նախարարը՝ կրանտի, ճառ մը կը խօսի և կ'առաջարկէ զինադադար բոլոր տէրութեանց միջև՝ գլուխ հանելու համար սպառազինման ծրագիրը։ այսինքն, կը պահանջէ իւրաքանչիւր տէրութենէն պահել իր ներկայ դրութիւնը և խորհրդակցիլ խաղաղութեան տևականացման միջոցներուն շուրջ։ Անգլիական պատուիրակը Գ. Սէսիլ կատարեալ համաձայնութիւն կը յայտնէ։ Գերմանն արտաքին նախարարը Քուրթիուս կը ծափահարէ առաջարկը, իսկ ֆրանսական ներկայացուցիչը Գ. Պրիան առանձին ճառով մը բարեմաղթութիւններ կ'ընէ յաջողութեան համար և կը ձայնակցին բոլորը ներկայ պատուիրակները։

Սակայն, ի՞նչ հեգնանք, դեռ չոնդալից յայտարարութեանց արձագանգները չմարած, խառնակութիւնը ծայր կուտայ և թնդանօթի ձայներ կը լսուին։ Ճամբուն և Չին արդէն սկսած են արիւնոտ գօտեմարտի մը և հազիւ քանի մը օրուան ընթացքին գրաւուած են քաղաքներ և խորտակուած ամրութիւններ։ Դեռ սկիզբն է երկանց։ Եթէ Ազգ. Դաշնակցութեան նախագահին դիմումներն ու թելադրութիւնները ապարդիւն մնան, Ճաբոն—Չին պատերազմը կրնայ սկիզբը դառնալ աշխարհասասան աղէտի մը, որ կը տարածուի այս անգամ աշխարհի ամենահեռաւոր անկիւնն անգամ։

Առանձին կը գրենք Ճաբոն—Չին վէճին և յարաբերութեանց շուրջ, այժմ դիտենք աւելի մօտերը։

* * *

Անգլիոյ մէջ տեղի ունեցող վերջին փոփոխութիւններն ու տագնապները նուազ վտանգաւոր չեն միջազգային ընդհանուր խաղաղութեան համար։

Ցայտնի է որ այս օրեր ուժեղ ցնցումներ յառաջ բերաւ Անգլիոյ ներքին տագնապը, միջազգային հրապարակին վրայ։

Նոր կառավարութիւնը վստահութեան քուէ ստանալէն վերջ, ձեռք առաւ խնայողութեան օրինագիծը, որու շնորհիւ պիտի կրնար գոցել 244 միլիոնի հսկայ բաց մը, որուն 74 միլիոնը կը պատկանէր ներկայ տարուան։ Խորհրդարանի կողմէ անմիջապէս վաւերացուեցաւ այս ծրագիրը և կառավարութիւնը լիազօրութիւն ստացաւ անոր գործադրութեան համար։ Ընդդիմադիրներ և դժգոհներ համակերպեցան, երբ տեսան որ կացութիւնը չափազանց մութ է և վտանգաւոր Անգլիոյ համար։

Ուրիշ ելք չունէր Անգլիան կամ պէտք էր ընդունէր խնայողութեան օրինագիծը և կամ ալ կորսնցնէր իր տնտեսական գերակշռութիւնը, որուն անխուսափելիօրէն պիտի յաջորդէր քաղաքական անկում մը։

Ըստ այդ օրինագծին, թագաւորէն սկսած ամենայատին պաշտօնեան ամականները պիտի զեղչուին, կրճատումներ պիտի ըլլան կրթական և ազգային պաշտպանութեան պիւտճէներուն մէջ և պիտի նուազին անգործ բանուորներու տրուած նպաստները, հարիւրին տասը համեմատութեամբ։ Կարգ մը տուրքեր ընդհակառակը աւելի բարդուած են։ Եւ այդ բոլորը ծախսելու և սպառելու վարժուած անգլիացի ժողովուրդի հոգեբանութեան մէջ յառաջացուցած է մեծ փոփոխութիւն մը։

Կառավարութեան այս նոր օրինագիծը հաստատուելուն պէս, զլխիվայր անկման ենթարկուեցաւ անգլիական ոսկին, իբրև բնական արդիւնք ոսկի սթերլիններու պետական դրամատուներու մէջ պահ դրուելու մասին տրուած որոշման։ Այս բոլորը առժամանակեայ հանգամանք ունին և հիմնական դարման չեն երկրի տնտեսական տագնապին։

Այսպէս թէ այնպէս, առայժմ լոկ ներքին հանգամանք ունեցող այս տագնապը, կրնայ արտաքին բարդութիւններու ալ պատճառ դառնալ։ Տիրող ընդհանուր կարծիքը այն է որ կարճ ժամանակէն կը հարթուին դժուարութիւնները և անգլիան կը մնայ տնտեսական գերակշռութեան ղեկավարը։

"ՄԵՆՔ"Ը ԵՒ ՄԵՆՔ

Փարիզի մէջ, գրական շնորհք ունեցող և գրականութիւնը սիրող մի քանի երիտասարդներ՝ մասնաւոր հանգանակով մը իրար մօտ եկած՝ հիմը դրած են «Մենք» անունով պարբերաթերթի մը, որուն երկրորդ թիւն է որ սեղանի վրայ ունինք։ Առաջին թիւը իր արտաքին տեսքով, կը յիշեցնէր հարուստի չփացած ղ ւակ մը, օսլայուած շապիկով և արծաթ գաւազանով, և այս հակառակ թերթի պրոլետարական ծագումին։ Երկրորդ թիւը փոխած է իր տարազը ու քիչ մը աւելի հմտեստացած։

«Մենքի» տասնչին թիւը ներդաժիտ ժպիտներու արժանացաւ։ — Երիտասարդներ են, մտածեցին շատեր, առաջին թիւն է և հետզհետէ կարող է արժէքաւոր բովանդակութիւն տանիլ ընթերցողին։ Բայց ահա՛ երկրորդ թիւը ունինք արդէն, և առաջինէն եթէ ոչ պակաս, զեթ աւելի բան չըսեր, բացի որոշ մտայնութեան մը արտացոլումը իւրաքանչիւրէ էջէն որը գրականէն աւելի տարբեր շարժառիթ մը կը մտնէ։ Ըսենք անմիջապէս, որ գրական քննադատութիւն չէ որ կ'ընենք, այլ տեսակ մը տպաւորութիւններ, ընդհանուր բայց ոչ մասնագիտական։ Տիտղոսաւոր ծիրանին կը պակսի մեզ, սակայն ապաւելութիւն մը կը հակի մեր կողմ՝ դէպքերու և միջավայրի անձնօրութեան տուած կշռոյթով, ու հեռաւոր մեր խօսքը կը դառնայ անաչառ, և ինչո՞ւ չէ, յաճախ ընդհանուր տպաւորութիւնները աւելի իրաւացի են քան քննադատին ծակոտած մարը։ Մանաւանդ որ չփացած սանձարձակութիւններու դիմաց, իրաւացիօրէն շատեր կը գոհանան մասնաւոր կազմելով, ոմանք ներողամիտ նայուածքով մը, ուրիշներ՝ չխրտչեցնելու մտահոգութիւնը կը շալկեն, (մասնակին այս էջերուն մէջ՝ ուրիշ առիթով մենք չեչտած ենք անպատեհութիւնը մեծերու մասնակցութեան՝ նման վէճերու) մենք այդ մտահոգութիւններէն ոչ մէկը ունինք։ ընթերցող երիտասարդութիւնը շատ լաւ գիտէ սայթաքողներու վերայէն անցնելու ձևը։ Ու յետոյ ոչ միայն հայրենի հովերը աւելի շուտ կը հասնին մեզ, այլև մեր ակառները աւելի մանր կ'աղան։

«Մենքի» երկրորդ թիւը կը բացուի գրութեամբ մը՝ հաւաքաբարթերթի բոլոր ընկերներուն կողմէ՝ ուղղուած Ադոնցի։ Ոչինչ չըսող, և սակայն աններելի քէն մը մատնող այս գրութիւնը, բացարձակ պարտութիւնն է զայն ստորագրողներուն։ Հասկացողութիւնը մենաշնորհ չէ, և Ադոնցի այնքան փաստացի յօդուածները գնահատող ընթերցողը՝ տասը տողնոց գրութեամբ չէ որ պիտի հասոզուի Նոյն իսկ աւելին, չէ՞ք գտներ որ Ադոնց, նոյն իսկ քիչ մը աւելիով կշռած էր Պէշիկթաշլեանի արժէքը, Նալպանտեանի չուչնչով մեծցած սերունդը չէր որ պիտի ուրանար տարկա։

«Մենքի» առաջին գրութիւնը կը պատկանի Նիկողայոս Սարաֆեանի, (երևի վիճակը այս անգամ առաջնութիւնը անոր է շնորհած) գրութիւն մը որը հակնայու համար երեւի մարդ Փարիզցի պէտք է ըլլայ։ Պարզ է որ կը հայհոյէ այս պարոնը, բայց որո՞ւ, դժուար է գուշակել։ Վերջ ի վերջոյ ի՞նչ կ'ուզեն այս տղաքը։ միթէ՞ կարեւոր է հայհոյելու համար աւելորդ ծեքծեքումներու, հասկնալի է որ արուեստագէտը ամէն մարդի մէջ արուեստ պիտի բանեցնէ, բայց քիչ մը հակնարի, աւելի պարզ։ մարդ կը դժկամակի հասկնալու եւ իմաստը եւ թիրախը։

Կ'ենթադրենք որ Փարիզի միջավայրը առատ բամբասանք ու կիրք կ'արտադրէ, անգամ գրական հրապարակի վրայ։ Ուրիշ կերպ կարելի չէ բացատրել գրականութեան բացակայութիւնը գրական թերթի մը էջերէն, առաւել եւս կասկածելի լուացքի մը ցուցադրութիւնը։

Առանց կարգ պահելու, անցինք «Մենքի» ծիծաղի բաժնին, որուն տակ ինչպէս անցեալ թիւին, այս անգամ ալ ստորագրած է Նշան Պէշիկթաշլեան, մէկը անոնցմէ որոնք իրենց արժանիքը չեն վարանիր մէկ սայթաքումով ցեխերուն տանելու։ Հայրենակցական միութիւններու մասին գրուած այս կտորը, ոչ մէկ հաւեմատութեան ենթ չունի անցեալ թուի «Արուեստ ճարտասանութեան» հետ, որը լոյսի կաթիլ մը դարձած էր «Մենքի» առաջին թիւին համար։ Ժողովուրդը կ'ըսէ՝ գլխէդ բարձր, կօշիկէդ վեր։ Ահա թէ ինչ կարելի է յիշել, կարդալով Պէշիկթաշլեանի այս վերջին գրութիւնը Հեգնանքն ու ծաղրը այս անգամ կ'երթան այնպիսի մէկու մը, որուն զէթ քիչ մը աւելի պատկառանքով պիտի մօտենար Փարիզեան պուլվարներու նորելուկ Ռաբբին։

Անմիջական հարցուն մը չատ տեղին։ կը կարծենք ժամանակ է հարցնելու այս տղոց, թէ՝ ի՞նչ էք դուք, ուղղեկիցնե՞ր էք մեր կուսակցական գրականութեան, (պոլշեւիկեան բացատրութեամբ) թէ զտարիւն յեղափոխական գրողներ հաւատարիմ մեր քառանամեայ ներշնչող պատմութեան։ Ինչ անհարգատ եղբայրակցութիւն է այս։ Ամէն խաւի հանակիրը եթէ հասկընալի է՝ գրագէտները ոչ։ Երբեք չենք կարող թոյլ տալ որ մարդիկ մեր գիրկը նստած մեր մօրուքը փետտեն։ Խոնդկարեանի պատմութիւնը թող չ'կրկնուի տարբեր ձեւով։ Ժամանակները փոխուած են, և ի զուր չէ կարգ մը երկիրներու ճիգը՝ սեղմելու աններդաշակ ձայները, որոնք կ'սպառնան կասկածանքի կայծեր սերմանել ամբոխին մէջ։ Եթէ մեծամասնական վարչութիւնը անտանելի է, անոնց կուսակցական մեքենան բնաւ ալ արհամարելի չէ։ Ուժեղ ըլլալ՝ ամէն գնով, ամէն ինչ զոհելով, սեփական գաղափարին աւելի լաւագոյն ծառայելու համար։ Որոշ իտէալի մը կապուած անհատը, երբեք ալ ապատ չէ՝ անգամ արուեստի մարզին մէջ՝ կասկածելի համաձայնութիւններ ստորագրելու ու բանտին յանձնելու և ընկերներու սեփական անձի վարկը։

Նիւթէն չեղեցանք սակայն, ինչպէս սովորութիւն է ըսել։

(Շար.) ԼՈՒԹԵՐ

* * *

Պապի և Մուսօլինիի յարաբերութիւնները դարձեալ բարեկամական եղան։ Վատիկանի և կառավարութեան միջև տիրող պաղութիւնը վերացուած է։ Երկու կողմերը իրար հասցէին ծանր մեղադրանքներ ուղղեցին և հակառակ բրօքականտներ մղեցին։ Մուսօլինին արգիլեց կաթոլիկ միութեան գործունէութիւնը եւ Պապն ալ կաթոլիկ աշխարհը գրգռեց ֆաշիստութեան դէմ։ Եւ այսպէս քանի մը ամիս շարունակուեցաւ։

Այժմ նոր համաձայնութիւն մը գոյացած է Պապի և Մուսօլինիի միջև, որուն համաձայն կաթոլիկ միութիւնը քաղաքական գործունէութիւն պիտի չունենայ և մարզական ակումբներ պիտի չկազմէ, միայն թէ երիտասարդութեան վրայ իր ըրած կրօնական դաստիարակութիւնը պիտի շարունակէ։

Հաւանական չնկատուիր որ տեսակ ըլլայ այս համաձայնութիւնը, որովհետև ներկայ պայմանները արդէն առաջ ալ գոյութիւն ունէին։ ամէնէն էականը կրօնական դաստիարակութեան խնդիրն էր որ կը մնայ նոյն ձևով։ Բուն պայքարը Պապի և Մուսօլինիի միջև երի. տասարդութեան դաստիարակութեան ուղղութիւնն էր։ ֆաշիստները կ'ըսէին որ մեր ուղղութեան համաձայն պիտի դաստիարակուին անոնք, իսկ Պապը կը պնդէր հակառակը։ Այս պարագան ճշդուած չէ նոր համաձայնութեան մէջ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԸ

Գրեց՝ ՅԱՒԱՉ ՊԷՇ ԷԼ ՂՐՍԷՅՆ

ԻՆՉՆՈՒՐ ՏԵՍԱՌ ՈՒՐՖԱՑԻ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՑ

Սրբուհէն կառքերով անցանք և հասանք Ուրֆա։ Ճամբան աչքերովը տեսայ բազմաթիւ հայերու կարաւաններ։ Հեռուէն կարծեցի որ անոնք զինուորներ են և պատերազմելու կերթան։ Երբ մօտեցանք հակցանք որ հայ կիներ են, մերկ, առանց հագուստի և ծածկոցի և զինուորներու պէս չարքերու դրուած անոնց տեսէն կերթային ժանտարմաներ։ Եթէ կիներէն մէկը եւ մայ, կամ չարքէն ելնէ, անմիջապէս զէնքի կոթի հարուածներուն կ'ենթարկուի և կիյնայ։ բայց վախէն շուտով ոտքի կելնէ և կը վազէ միանալու իր կարաւանին։ Եթէ հիւանդներ գտնուին անոնց մէջ։ կամ գնդակով մը կ'սպանուի և կամ ալ կը թողուի անապատին կամ անտառներուն մէջ, ուր կեր պիտի գտնայ գայլերու։

ՖԱՅՏԻՒ ՓԱՇԱՆ ՈՒՐՖԱՑԻ ՄԷՋ

Ուրֆա հասանք և հասկցանք որ կառավարութիւնը հայկական թաղերուն վրայ ոստիկաններ և ժանտարմաներ դրկած է անոնց զէնքերը հաւաքելու համար։ Հայեր իրենց հայրենակիցներուն ենթարկուած աղէտը տեսած ըլլալով, հրաժարեցան իրենց զէնքերը յանձնելէ և ոստիկան մը ու երեք ժանտարմա սպաննեցին։ Ուրֆայի կառավարութիւնը Հալէպէն ուժ պահանջեց։ Ֆախրի փաշան դահիճ Ճէմալ փաշայի հրամանով կուգայ Ուրֆա, իր թնդանօթներով և զինուորներով և կ'ակսի ոչնչացնել հայկական թաղերը։ Մեծ ու պզտիկ, կին ու երեխայ բոլորն ալ կ'սպանուին, իսկ ողջ մնացող եւ յանձնուող կիներ ու երեխաներ կ'աքսորուին Ցէր Զօր։ Աքսորուելէն առաջ Ֆախրի փաշա և իր սպաները առին բոլոր գեղեցիկ կիներն ու աղջիկները։

Ճամբան քիւրտեր և թիւրքեր այդ խեղճ աքսորական կիներու պատիները կը բռնաբարէին, իսկ մնացածներն ալ անօթութենէ եւ ծարաւէ ճամբան կը մեռնէին։

Ուրֆայէն մեկնելէն վերջ, ճամբու վրայ տեսանք այս խեղճ կիները։ ամբողջ մեր անցած ճամբու երկայնքին տեսանք մարդկային կմախքներ և դիակներ, ցրուած հոս ու հոն...։

ԿՄԱԽՔՆԵՐ, ԿՄԱԽՔՆԵՐ

Դարաճուր անունով գիւղ մը մօտենալով, աղբիւրի մը քով իջեւանեցանք։ Ես յառաջացայ ջուրի մօտ և հոն սարսռազդեցիկ և սրբատաճարի տեսարան մը տեսայ. կոնակին վրայ պառկած մերկ կին մը տեսայ. արիւնլուայ չապիկ մը կար վրան միայն. մօտեցայ, տեսայ որ չորս գնդակով սպաննուած է. ծիծերը կտրուած են, քիթը ու աչքերը հանուած։ Արցունքներս չի կրցայ զսպել և երբ թաչկինակս հանելով սրբել կուզէի, նայեցայ ընկերներուս, մտածելով թէ զիս տեսնո՞ այդ վիճակի մէջ։ Ցիչ անգին տեսայ աւելի զարհուրելի տեսարան մը. հազիւ 8 տարեկան աղջկ մը պառկած և գլուխը կացինով ջախջախուած։

Այլևս հանդուրժել կարելի չէր, հեկեկալով սկսայ լալ։ բայց անմիջապէս զսպեցի ինքզինքս, որովհետեւ տեսայ որ սպայ Արիֆ էֆֆէնտի հայ քահանայ Իսագ էֆֆէնտին կը կանչէ։ Քահանան կուգար անոր քով, ես ալ գացի։ աչքերուս երեք երախաներ հանդիպեցան ցուրի եզերքը պառնուած։ անոնք քիչ առաջ անցնող քիւրտերէն վախնալով պառնուած էին, որոնք քիչ առաջ եկած և անոնց հագուստները կողոպտելով մերկ ձգած էին։ Տեսանք անոնց մայրերն ալ, որոնք անօթութենէն կիսատեռ վիճակի մէջ հոգեւարք կուտային։ Այդ կիներէն մէկուն մօտենալով հարցուցի։ «ո՞ւր տեղացի ես, ի՞նչ ունիս»։ Ան ըսաւ խեղճուկ և հազիւ լսելի ձայնով մը.

— Երզրումցի եմ. զիս և ուրիշ չատ մը կիներ հոս բերուեցանք զինուորներու կողմէ։ ճամբան քանի մը գիշեր ու ցերեկ մնացինք։ մեր դրամներն ու հագուստները կողոպտեցին։ երբ հոս հասանք, քիւրտ կիներ և մարդիկ մնացածներն ալ կողոպտեցին։ ես ալ հիւանդ ըլլալով չկրցայ քալել և հոս մնացի։ աղաքներս զիս չթողուցին և անոնք ալ հիմայ մերկ վիճակի մէջ ենք եւ իրենց վախէն ջուրի մէջ մտան։

Քահանան մեզմէ մէկ մէկ կտոր հագուստ ժողվելով տուաւ այդ կիներուն։ Սպան ալ պահականոց ժանտարմա մը ղրկելով պատուիրեց որ այդ կիները Ուրֆա տանին եւ մեռելները թաղեն։ Այդ կինը, որուն հետ խօսակցեցայ, ինձ յայտնեց որ սպանուած կինը իր պատիւը չաւլուն համար զոհուած է։ Նախ վախցնելու համար սպառնացած են զան մեռցնել և անոր յամառութեան վրայ սպաննած են, սակայն կինը չէր յանձնուած. վերջը զինք ալ սպաննած են։

Վերջը դացինք Գարաճուր գիւղը։ կառապաններէն մէկը մեզի ցոյց տուաւ քարակոյտ մը և ըսաւ որ այս Վարդգէսի և Զօհրապի գերեզմաններն են, որոնք հայերու ամենայայտնի մեծերն ու երեսփոխաններն են։

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ ԵՒ ՎԱՐԴԳԷՍ

Ամէնուն ծանօթ է թէ՝ ո՞վ է Գրիգոր Զօհրապ։ Զօհրապ Պոլսոյ հայ երեսփոխանն է։ Իր հաւաքաւն ու կարողութիւնը յայտնուեցաւ առաջին անգամ որ բացուեցաւ Օսմանեան խորհրդարանը։ Երեսփոխանական ժողովի մէջ իր արտասանած ճառերը գիտութեամբ եւ հմտութեամբ լեցուն էին։ Ան իր ընդդիմադիրները կը պապանձեցնէր զօրաւոր տրամաբանութեամբ և հանճարեղ ոճով։ Խորհրդարանի մէջ անոր ըսածը կը կատարուէր և ոչ ոք կրնար առարկել։ Զօհրապ ամէն քանի մէջ ամէն բան էր։ ամէն գիտութեան ծանօթ էր։ մանաւանդ իրաւաբանութեան մէջ անմրցելի էր։ Բարձր վարժարաններու մէջ ուսում ստացած և երկար տարիներ փոստաբանութիւն ըրած։ Աստուած անոր պատրաստաբանութեան հանճարը չնորհած էր։

Եւ թէ ալ Գրիգոր Զօհրապ իր ազգային փափաքներն ու զգացումները առանց վախի և վարանումի կը յայտնէր և կը պաշտպանէր։ Իթթիհատականները անոր հետ բաղդատելով չատ տկար և տգէտ էին։ Վարչականութեան և ազատութեան ինչ ըլալը չէին գիտեր և իրենց մեծ հայրերուն թաթարներու պէս վայրագութեան և անժալներու ըսպանութեան սկսան։

Զօհրապ և իր ընկերը Վարդգէս Պոլսէն ճամբայ հանուեցան և հրաման տրուեցաւ անոնց սպանութեան։ Որոշումն ու հրամանը գործադրեցին և վերջը յայտարարեցին որ աւազակախումբ մը սպաննած է զանոնք։

Անոնց սպանութեան պատճառն էր նախանձը։ Իթթիհատականները չուզեցին որ հայ մը իրենցմէ չատ աւելի բարձր ըլլայ։ Աւազակները մի միայն հայերը կ'սպաննեն. կը կարծէ՞ին որ ամպերը կրնան արևը խափանել։

Ո՞վ էր Վարդգէս։

Որո՞նք են սպաննիչները։

(3) (Շար.)

ՆՕԹԵՐ ՀԻՆ ԱՇԻԱՐՀԷՆ

ՄԵԼՔՈՆ ԿԻՒՐՃԵԱՆ

Գրեց՝ ՇԻՐՋԻԿ

Երբ մեր սերունդը իր աչքը բացաւ՝ Կիւրճեան, արդէն ըսած էր իր խօսքը հայ գրականութեան մէջ։

Զինքը ճանչցանք օսմանեան սահմանադրութենէն յետոյ՝ երբ աքսորէն կը դառնար։ Արդէն ճերմկած էր, ու չունչը գացած։ Հընդանը թառամած էր վաղուց, գացած ներսի կրակը։

Բայց մնացա՛ծն ալ բաւ էր զինքը սիրելու համար։

Հաղորդական, քաղցր բան մը կար իր մէջ, որ կը կապէր զայն քեզի։ Տաք չո՛ւնչ մը։ Զգայուն, բարի միասիտ սի՛րտ մը։

* * *

Բայց ինչ որ ամենէն աւելի ուշագրաւ էր Մելքոն Կիւրճեանի մէջ իր մանկական խանդավառութիւնն էր։

Ու այդ խանդավառութիւնը պահե՛ց ան մինչեւ վերջը։

Քիչեր եմ ճանչցած որ անոր չափ ոգեւորուիլ, յուզուիլ, զգածուիլ գիտնան։ Գեղջուկի մը բարի ժպիտը, երգի մը պատառը, քաղցր խօսք մը կրնար զայն բռնկեցնել յուսա մը։ Հայրենի խապրիկ մը կրնար մանուկը մէկէն բերել՝ բերի՝ սպասած սրտին մէջ։ Կրնային երկու անուշ բառով կրակ լեցնել մէջը։

Ու երբ ան գինովցար մէջ մը՝ կը սկսէր յորդիլ։ Իր խանդավառութեամբ կը վարակէր և քեզ։ Այնքան աղուո՛ր կը պատմէր։

* * *

Իր ոգեւորութիւնը կ'ածէր, կ'անուշնար երբ մանաւանդ Արարատը կը պատմէր մեզի։ Դացեր էր Իզմիրլեանի ընտրութեան, ու տեսեր էր Արագածն ու Մասիսը։ Ու ամէն դէմը ելլողին հայրենի լեռներուն գովքը կ'ընէր, այնպիսի խանդավառութեամբ մը որ կը գերէր դիմացինը։ Կարծես նախին քորմ մը ըլլար որ ամբոխը կանչէր երկրպագելու նուիրական լեռներուն, — այնքան բոց կար սրտին մէջ երբոր անոնց անունը կուտար։

— Արագա՛ծը... Մասի՛սը...

* * *

Օ՜, դեռ կը յիշեմ զայն Կոմիտասի մէկ համերգին օրը։ Ազատամարտիկներուն հրաւիրեր էինք զայն։ Տղու մը պէս ոգեւորուած էր ու մեծ ձիգ կ'ընէր զսպելու իր յուզումը, երբ հայ երգը, անդին բեմին վրայ, իր ալիքները կը քաշէր մոգական ճպոտի մը հմայքին տակ։ Կը զգայինք որ կը լենային Հրանդին աչքերը երբ հայրենի լեռները կուգային իրենց գեղեցկութիւնը պարզել գեղջուկ երգերուն մէջ։ Ո՞վ կը զգար, իրմէ աւելի, ազուորութիւնը գութանի երգերուն, կամ ջերմութիւնը հարսանեկան տաղերուն։ Ցանկարծ պարերգ մը սկսաւ խայտալ բեմէն, Հրանդ ալ չկրցաւ ինքզինքը զսպել։ Աչքերը արցունքով լեցուն ու սիրտը խուզումով, ինքն ալ կը պարէր, հո՛ն, օթեակին մէջ...

* * *

Նահատակ Դրազէտներու Բարեկամները լոյս ընծայելով առաջին փունջը Կիւրճեանի մոցուած էջերուն մեծ ծառայութիւն մը կ'ընեն հայ գրականութեան։

Ո՛չ, նոր սերունդը պէտք չէ որ Հրանդը մոռնայ...։

ԱՆՈՒՇ ԱՌԱՔԵԼԻՆ

Գրեց՝ ԱՐՇԱԿ ՉՕՐԼՈՒ

Ամէն ինչ ունի Ամերիկան։ Ամէն ինչ։ Ամէն ինչ։ Ամերիկան ամէն ինչ ունի։ Ամերիկան ամէն ինչ ունի։ Ամերիկան ամէն ինչ ունի

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐ

Եւրոպայի մէջ նորէն կը կազմուին նախապատերազմեան յարեւ նման խմբաւորումներ, որոնք ապագային կրնան պատճառ դառնալ նոր աշխարհաւեր պատերազմի մը։ Այս երկու հոսանքներու գլուխը կը գտնուին Գերմանիան և Ֆրանսան և շարժումը կր կոչուի վերաքննականներու և հակավերաքննականներու շարժում։

Գերմանական բողոքը Վերսայլի դաշնագրին դէմ սկսաւ այն ատեն երբ գերման պատուիրակներ ստորագրեցին այդ պատմական վաւերագիրը։ Այս դաշնագրին տրամադրութիւնները գերմանացիներու համար այնքան անարդարացի և նուաստացուցիչ էին որ Գերմանիոյ մէջ ծայր տուին կարգ մը ծայրահեղ և արմատական շարժումներ։ Այդ շարժումներուն մեծապէս նպաստեց տնտեսական այն ճգնաժամէն չրջանը որ Գերմանիա պատերազմէն հետք մինչև հիմա կ'անցնէ։

Այս շարժումներէն մէկն է Ազգայնական Ընկերվար կուսակցութիւնը, որուն պարագլուխն է Հէր Հիթլէր, ծագումով Աւստրիացի զինուոր մը։ Այս կուսակցութիւնը, որ շատ մը կէտերու մէջ նման է Ֆաշիզմի, անցած սեպտեմբերին ունեցաւ ցնցնող յաղթանակ մը։ 7,000,000 քուէներ տրուեցան հիթլէրեան շարժումը կառավարութեան գլուխ անցնելու համար, որը կը խոստանար առաջին համարել բոլոր դաշնագրութիւնները, որոնք ներ-կայիս Եւրոպայի խաղաղութեան հիմերն են և Ազգաժողովին հիմնարկութեան անկիւնաքարերը։

Երկրորդ շարժումն է հայանապարութիւնը որը հակայաքայլ կը կը յառաջդիմէ օգտուելով Գերմանիոյ քաղաքային վիճակէն։ Գերմանիան ներկայիս հայանապարութեան անդունդը կը քչուի իր նախկին թշնամիներէն, որոնք իրենց խաղաղութեան դաշինքներովը եւ «մարդասիրական» դարմանումի ծրագիրներովը (reparation plans) ծայրայեղ տարրերը կը մղեն եռանդագին գործունէութեան։

Երրորդ շարժումն էր որ Հիթլերեան շարժումին հետ հաշտ և համերաշխ կը գործէ, Պողպատ Զրահներու (stahlhelm) կազմակերպութիւնն է։ Այս ընկերութիւնը Գերմանիոյ զանազան մասերը ունի 8000է աւելի մասնաճիւղեր և մէկ միլիոնէ աւելի անդամներ։ Ունի իր ուրոյն օգնական և ինքնաշարժի սորվիններ։

Պողպատ Զրահները ծայրահեղ ազգայնական շարժման հոգին են, անոնք Նաղիսներու (Հիթլերեան) հետ միանալով գերման քաղաքական կեանքին մէջ այս մեծ մեծ դեր մը պիտի խաղան։ Եթէ այս զոյգ կազմակերպութիւնները կառավարութեան գլուխ անցնին անպատճառ պատերազմ մը պիտի ծագի Եւրոպայի մէջ, որովհետև իրենց նպատակը չէ Վերսայլի և ուրիշ դաշնագիրներու վերաքննութիւնը, այլ անոնց ամբողջական ջնջումը...

Այս չարժումներուն դէմ կայ կառավարութեան դեկի վարող ընկերվարական-չափաւոր կուսակցութիւնը որ երբեմն թիկնատորական եւ երբեմն չափաւոր աջտերով այս քաղաքային չրջանին կը վարէ գերման պետութեան դեկը։

Կը տեսնուի որ գերման ժողովուրդին մէջ արմատ ձգած են չատ վտանգաւոր և աշխարհի խաղաղութեան սպառնացող չարժումներ, որոնք ներկայիս անիրանակալի եղող դաշնագիրներու վերաքննութիւնը չգոհանալով զանոնք առ ոչինչ համարել կ'ուզեն։

Բայց գերման ժողովուրդը գործնական ժողովուրդ մըն է։ Եթէ ներկայիս յեղափոխական դաշինքներուն վերաքննման հանանականութիւն մը ըլլայ, թէ՛ ծայրայեղ և թէ չափաւոր տարրերը պիտի համագործակցին և աւելի ծայրայեղ միջոցներու չպիտի դիմեն։

Որքա՞ն սրամտանական է Գերմանիոյ և ընկերներուն առաջարկը... Բէնէդ Մէքասսի Լոնտոն հրատարակուող «Սընտէյ Թայմզ»ի մէջ չատ չահեկան յօդուած մը հրատարակեց։ կ'արժէ անկէ մէջերու մասեր ընել։

«Դաշնագիրները ոչ կատարեալ են և ոչ ալ մտնջնական, Եւրոպան պէտք է նկատի առնէ որ գերման առաջարկներու մէկ մասը վերաքննութեան համար տրամաբանական են։

«Փորձը ցուցուցած է Վերսայլի դաշնագրին ի՛նչ ի՛նչ երևոյթներ անգործնական են և արժանի փոփոխութեան։

«Վերաքննութիւն մը հիմա չատ տարբեր պիտի ըլլայ ինչ որ էր վեց տարի առաջ։ Կիրքերը հանդարտած են և գերմանիան նորէն իր մասին հանգստութիւնն ու կենսունակութիւնը գտած է»։

«Կիւսսաւ Հէրոլէ Փարիզ հրատարակուող ազգայնական օրգան «Լա Վիքթուար»ի մէջ այսպէս կ'արտայայտուի.

«Գերմանիան և Ֆրանսան իրենց առջև ունին երկընտրանք մը։ այն է հաշտութիւն և կամ պատերազմ։

«Ես վստահ եմ որ իսկերիալ գերման պետութիւնը սկզբունքով պատասխանատու չէր 1914ի պատերազմին, բայց Վերսայլի դաշնագրին ոչ վերաքննութիւնը մեզ, Ֆրանսացիներս, պատասխանատու պիտի ընէ նոր պատերազմի մը որը պիտի գալ անցնի 1914ի անաւոր պատերազմէ և պիտի թաղէ արդի քաղաքակրթութիւնը մոխիրներու տակ և պիտի բանայ նոր բարբարոսական դարաշրջան մը»։

Այս բառերը խօսողը Գերմանացի մը չէ այլ զուտ ազգայնական Ֆրանսացի մը։

Այո, Գերմանիան խաղաղութիւն կ'ուզէ որովհետև այն պատերազմի ահաւորութեան բաժակը մինչև վերջը քամեց, բայց համայն աշխարհ պէտք է գիտնայ որ եթէ Գերմանիոյ իրաւունքները ոտնակոխ ըլլան 60,000,000նց ժողովուրդ մը ոչ պիտի երկչոտ յուսահատութեամբ և այն առանձին չի պիտի ըլլայ, բոլոր ճնշուած ժողովուրդները, թէ ձեռակներ և թէ գունաւորներ իրենց հետ միասին պիտի ըլլան։

Եւ ահաւոր պիտի ըլլայ այդ օրը։

Հալեպ Մ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

ՊԱՍՄԱԿԱՆ ՀՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ո՞վ է Մուսթաֆա Քեմալ Փաշան

Էնվէրին միչտ նախանձոտ եւ գայլ չքաշող Մուսթաֆա Քէմալ, ընդհանուր պատերազմի պարտութենէ անմիջապէս վերջ. տակաւին հասած էր իր փափաքներուն։ Էնվէր փախած էր. հրապարակը գրաւած էին կազմակերպութիւն եւ ուժ չունեցող մարդիկ։

Մուսթաֆա Քէմալ, ընդհանուր պատերազմի իր պարտութիւնն ու Պալեստինի ճակատին վրայ կրած հարուածը մոռցած, առանց ամչնալու քաղաքական ասպարէզ նետուած էր։ Եւ այդ իր սրտին մէջ այրող նախանձի հետեւանք էր։

Զինագադարի օրերուն կեղծաւորութեամբ Սուլթան Վահիտէտտինի թիկնապահութեան թեկնածու եղաւ և յաջողեցաւ. այս կերպով յաջողութեամբ առաջին քայլը նետած եղաւ։ Մինչդեռ Սուլթան Վահիտէտտին հանդուցեալ օսմանեան փառքի հորիզոնին վրայ թափառող սև ամպերէն տեղեկութիւն չունէր։ Սուլթանի առաջին յանցանքը Քէմալի խօսքերուն հաւատալով և անկէ իտարուելով, զայն արեւելեան նահանգներ որպէս բանակի քննիչ զրկելն էր։ Այս ընտրութեան ուժ տուաւ այդ օրերուն վարչապետը Ֆէրիտ փաշան, որ իր դաւիճով պատմութեան առջեւ ոսկեկորէն պատասխանատու է։

Մուսթաֆա Քէմալ թագաւորի կողմէ սառցուած լիազօրագիրով մը Էրզրում գնաց և անկէ վերջ սկսաւ իր խաղերուն։ Էրզրումի և Սըվազի մէջ քանկրէներ կազմելով, իվերջոյ չճանչցաւ կեդրոնական կառավարութիւնը և ապստամբեցաւ։

Այդ օրերուն Անվէրի դաշնագրին արթնցուցած յուզումներ ու յուսալքումներ և գրաւող բանակներու կարգ մը կուսակալութիւններ գրաւելը, ամէն մարդու ազգայնական շարժման մասնակցիլը ապահովեց։ Իթթիհատ Թէրաքզիի կազմակերպութիւնները ուժ տուին Մուսթաֆա Քէմալի շարժման և զօրացուցին։

Վերջապէս Մ. Քէմալի փորձանքին պատճառ եղող Վահիտէտտին և Ֆէրիտ փաշայի դաւիճը աւելիով քաշելէ վերջ իրենց պատիժը, օսմանեան սէրութեան ալ մահուան պատճառ եղաւ։ Պետական գործերու մէջ կատարուած սխալներուն ինչքան ազդեցութիւն հետեւանքներ ունիր հասկնալու համար ակէ լաւ օրինակ և փաստ չկրնար ըլլալ։

Մուսթաֆա Քէմալ Անատոլուի մէջ կացութեան տէր դառնալէ վերջ, հակառակորդ ազգութիւններէն ոմանց տակէ տակ օգնութեան արժանացաւ։

Նորէն ճիշդ այդ թուականներուն յոյներու Իզմիրը դրաւելը կացութիւնը յաղթական տէրութեանց առջեւ փոխեց և մրցակցութիւն մը սկսաւ անոնց միջեւ։ Այս դէպքերէն օգտուող Մ. Քէմալ Ցուանասոանի հետ չափուելիք բանակի մը կազմութեան ալ յաջողեցաւ։ Քեազիմ Գարաբէքիր, Ալի Ֆուատ, Բաֆէթ, Ալի Իհսան, Սալահէտտին Ատեր, Նազուզ Շէվգի, Խալիտ եւ Պէքիր Սամի փաշաներու հետ Բէյուզի պէյի, չատ մը հրամանատարներու և կարեւոր անձնաւորութիւններու ջանքերուն և հմտութեանց շնորհիւ բոլոր ճակատներու վրայ յաջողութիւն գոյացաւ։ Յոյները Իզմիրէն անդամ վռնտուեցան։

Բայց այս մեծ գործերը տեսնողներուն բոլորն ալ, ի վերջոյ, դաւաճան անուանուեցան։ Գատիւ եւ ամէն յաջողութիւն Մուսթաֆա Քէմալին եղաւ և ան չահեցաւ «Ղազի» տիտղոսը։ Թէ Ինէօնիւի մէջ և թէ ալ Մաքարիայի ճակատին վրայ որո՞նց աշխատիլը և որո՞նց յաղթելը ճշդելու համար անշուշտ մեր զինուորական պատմութիւնը իր խօսքն ու վճիռը պիտի ըսէ։ Կը տեսնուի որ Մ. Քէմալ թիթեղներէն օգտուելով բոլոր յաջողութիւնները կիւրացնէ և այդ նպատակին մէջ կատարելապէս յաջողելու համար չվարանիր կախաղան զրկելէ կարեւոր և օգտակար մարդիկ։

(Վերջ) ՏՕՔԹ. ՍԱԼԱՀԷՏՏԻՆ

Տօքթ. Խ. Գրիգորեան

Հիւանդ կ'ընդունի իր սեփական տան նոր դարմանատան մէջ, յառաջիկայ 28 Սեպտ. 1931 երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ ամէն օր ժամը 8—6։

Նոր քլինիքի հասցէն.—

Հին դարմանատան մօտ, Նէհր գացող թրամվայի գծինէ վրայէն դէպի Գարանթինա դարձող մեծ ճամբու վրայ (Իսրահիմ փաշա փողոց) ձախ կողմը։

Դեղագործ Կ'ուզուի

Պոլսոյինի քաղաքներէն մէկուն մէջ, դեղարանի մը մէջ աշխատելու համար կ'ուզուի վկայուած դեղագործ մը։ Դիմել խմբագրութեան կէս օրէ առաջ ժամը 11—12, տեղեկանալու համար պայմանները։

Բացման Հանդէս

Կիրակի 11 Հոկտեմբեր, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին տեղի պիտի ունենայ Ռըմէյլ Թաղի նորակառոյց վարժարանին բացման հանդէսը։

Կը խնդրուի չի՛ուշանալ։

«ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՍԻՒՐԻԱՆ» ԸՍՏ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԴՈՐՄԻՉԻ ՄԸ

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՉԱՐԳԱՆԱՅ

ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

«Սուրիական համայնավար կուսակցութիւնը կ'ապրի եւ կը զարգանայ, հակառակ անանուն հալածանքներուն», կը գրէ համայնավար ծանօթ փաստաբան Անտրէ Պէրքօն, «Իւմանիթէ»ի մէջ։

Կը յիշուի թէ Անտրէ Պէրքօն Սիւրիա եկած էր դատարանին առջեւ պաշտպանելու կարգ մը համայնավարներ, որոնց մէկ քանին հայեր։ Սիւրիայեն վերադարձին, Անտրէ Պէրքօն կ'ամփոփէ իր տպաւորութիւնները։

— Կացութիւնը բոլորին ծանօթ է իր ծանրութեամբ, կը գրէ, համայնավար փաստաբանը, բայց միայն համայնավարները որ կը հարմարակին զայն երեւան հանելու, կրնան զայն դարմանել,— դրամատիրութեան փնտռտումով։

«Ամփոփենք միայն, ինչ որ համայնավար խմբակը բան է քանիցս, Երեսփոխանական ժողովի բեմին։

«1920էն ի վեր (Սան Ռեմոյի խորհրդաժողովը) ուր Միլրան դատարանի ցնցեցաւ կը ստանար սիւր. հոգատարութիւնը, 15 միլիոն ծախսուած է Սիւրիոյ մէջ եւ այն ձեռնարկին համար ինկած են հազարաւոր Ֆրանսացիներ եւ զաղթականներ»։

Ու կարգ մը դէպքեր ներկայացնելէ վերջ բաս իր ըմբռնումին, Պէրքօն կ'եզրակացնէ.

— Եթէ աւելցնենք ամէն կարգի ճնահան տարրերը,— պատերազմական ատենի կողմէ դատապարտութիւններ, յեղոյզ, բռնի ախոր լիբանանցի հրեսխոհանոցներու, վարչական խափանում բազմաթիւ թերթերու, ջնջում ողջ դրամի եւ անոր փոխարինումը սիւրիական ինկած դրամով (սիւր. ոսկին 20 Ֆրանկ), սեպուած ենք ճատաալու թէ հոգատարութեան վարչութեան չարիքներ խոր պատճառներուն մէկն են սիւր. ճգնաժամին»։

Ըստ Պէրքօնի, սիւրիացի գիւղացին կրկնապէս կը տանջուի ճանապարհի Ֆրանս. դրամատիրոջ կողմէ. ազգայնականներ համաձայն են Ֆրանս. կայսերապատութեան, սակայն «բարեբախտաբար» Սիւրիոյ բանուորական ազնգուածներուն եւ գիւղացիներուն մէջ կը զարգանայ դասակարգային գիտակցութիւնը։ Անոնք «հիմա կը հասկնան թէ

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

Աթէնքի «Նոր Օր»ը դիտել կուտայ խմբագրական մը մէջ (4 սեպտ.).

— «Աթէնքի, Սելանիկի եւ շրջաններուն մէջ գտնուած չքաւոր ժողովուրդին թիւը քանի մը հազարը չանցնիր։ Անոնք պէտք է կազմեն ներգաղթի առաջին կարաւանը։ Այսպէսով վերջ կը գտնէ անոնց տառապանքը, քանի որ Հայաստանի մէջ անոնց պիտի տրուի բնակարան եւ աշխատանք։ Իսկ հոս մնացողները, երբ կ'ըլլան բաղդատաբար ինքնաբաւները եւ ոչ բնա ալ երկրին, աւելի դիւրութեամբ կը լծուին անոնց հարցը տակ։ Իշխանութեան կողմէ։

Առաջին կարաւանին անխուսափելիօրէն մաս կազմելու են քանի մը տասնեակ փանջունիներ, որոնք կատարեալ փորձանք դարձած են գաղութին։ Հաւանաբար Հօկը այնքան ալ չմտահոգուի այդ տարրին մնկնումով։ Մինչդեռ ազգային իշխանութիւնները, կեդրոնին թէ թաղերուն մէջ, պարտադրելու են Հօկին «որ ամենէն առաջ արծանագրէ այդ տարրը, որ զգոն է հելլէն ֆաշիստական» կառավարութենէն, որուն դէմ պայքարելու յոգնութիւնն ալ խնայուած պիտի ըլլայ իրենց։ Փանջունիները դժգոհութեան որեւէ պատճառ պէտք չէ ունենան, քանի որ պիտի ըլլան քաղաքացի իրենց պաշտած Սովիէտներուն։ իսկ մեր ժողովուրդը՝ անտեսելով իշխանութիւններու հանգամանքը, իր մայրենի հողին վրայ պիտի երթայ բոյնը հաստատելու»

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ ՆՈՐ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԴԻՏՆԱԿԱՆԻ ՄԸ ՀԵՏ

Նոյնութեամբ կը հրատարակենք հետեւեալ ուշագրաւ գրութիւնը, որ «Փամանակ» (Պոլիս) Պերլինի թղթակիցը Սեպտ. 10ին գրած է իր թերթին.

«Զեր թղթակիցը բախտը ունեցաւ առաջինը ըլլալով տեսակցութիւն մը ունենալու ամերիկահայ ծանօթ գիտնական Պ. Մանասէ Սեւակի հետ, որ ուղղակի Խ. Հայաստանէն Պերլին եկաւ, հոսկէ Միւնիխը մեկնելու համար։

Տրուած ըլլալով ներկայիս բուռն հետաքրքրութիւնը՝ գաղթականներու Խ. Հայաստան փոխադրութեան առթիւ, անշուշտ առաջին հարցումս ալ այդ ամենակրեւոր խնդիրը պիտի շօշափէր։ Պ. Սեւակ որ մասնաւոր տեսակցութիւններ ունեցած է փոխ վարչապետ Պ. Արմայիս Երզնկեանի հետ, կ'ապահովցնէ զիս, թէ Երեւանի կառավարութիւնը «լրջօրէն» լծուած է այդ մեծ աշխատանքին եւ հակառակ Դաշնակցութեան գայլի վայնասուններուն, գաղթականները անպայման պիտի տեղաւորուին Հայաստանի մէջ։

Հայաստանի կատարած ճարտարարուեստական եւ գիւղատնտեսական հսկայական յառաջդիմութիւնները փառաւոր ապացոյցներ են, թէ մայր հայրենիքն է միայն, որ հող եւ աշխատանք պիտի տայ թափառական հայ աշխատաւորութեան։

Դաշնակցութեան խազը՝ Սիւրիա տեղաւորելու համար հայերը, որպէսզի ազատ հոգի վրայ իր խեղկատակութիւններուն եւ Հայաստանի կառավարութեան դէմ ոնցնգութիւններուն կարենայ յագուրդ տալ ամենամեծ զզուանքով ընդունուած է Հայաստանի մէջ։ Արդէն շտուկներ ծայր տալ սկսան, Սիւրիոյ «ապստամբական» Ֆրանսայի կողմէ հեզնեսէ չպարտադրելու մասին։ ի՞նչ խելք պիտի է ունենայ այսպիսի երկիր մը նոր գաղթականներ ղրկել, անագին ծախսեր ընելէ ետեւ։

Միայն եւ միայն պէտք է գաղթականները տեղաւորել իրենց հայրենիքին՝ Խորհրդային Հայաստանի մէջ, որ այսօր իր դռները բացած է բոլոր տեսակի հայ աշխատաւորներու համար։

Պ. Սեւակի հարցուցի թէ այսօր Խ. Հայաստանի ամենաազդեցիկ անդամները որո՞նք են։ Պատասխանեց որ բոլորը, որպէս իսկական ընկերներ, իրենց պաշտօնին մէջ «ազդեցիկ» են՝ հաւասար կերպով, սակայն հոս ալ կարելի է զանազանութիւն մը դնել յիշելով, որ Հայաստանի համայնավար կուսակցութեան ընդհանուր քարտուղար արեւմտահայ Պ. Խանջեան, վանեցի, ամենաազդեցիկ անձնաւորութիւնը կարելի է սեպել, իսկ ամենաժողովրդականը Պ. Արմայիս Երզնկեանը, որի յանձնուած է գաղթականներու Խ. Հայաստան փոխադրութեան տեղաւորման գործը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԹԵՐԼԻՆԸ

ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՀՐԱԳԱՐԱԿԸ ԲԱՐԵԼԱՒԱՒԻՆ ԿԸ ՆՇՄԱՐՈՒԻ

Անցեալ օսկիի գիներուն մէջ գրեթէ փոփոխութիւն տեղի չունեցաւ երկու օրէ ի՛սկսեր։ 530-550 կը մնայ միշտ սթերլինը։ Առջի օր «Լա Սիրի»ի մէջ հրատարակուած լուր մը, որուն համաձայն իբր թէ սթերլինը 3 տոլար եղած է, մեծ իրարանցում պատճառեց. բայց վերջէն ստացուած հեռագիրներէն հասկցուեցաւ որ տիսոյ է այդ տեղեկութիւնը։

Երէկ առաւօտ շատ թեթեւ բարձրացում մը զգացուեցաւ։ Սիւր. դրամատունը իր սակը որոշեց 520—535. այսինքն 520ին կ'առնէ եւ 535ի կը ծախէ։ Տեղ. պօրսան շատ խառն է եւ շորոշ գին մը չունէր։

Սթերլինի անկումը շատ դէպ ազդեց Լիբանանի գիւղագնացութեան եկողներուն վրայ, որոնց գրեթէ բոլորն ալ անգլիական՝ նովանաւորութիւնը վայելող երկիրներէն են։ Շատեր անոնցմէ սպիտեւեցան ժամանակէն առաջ վերադառնալ իրենց գործերու կարգադրութեան համար։

Լօնսօնէն ստացուած վերջին տեղեկութեանց համաձայն ժողովուրդը վերազատ է իր սովորական վիճակը եւ պօրսան բացուած է։ Հաւանաբար անոնցմէ վերջինն հեռագիրներու Լօնսօնի պօրսային մէջ զգալի բարձրացումներ եղած են։

ԼԻՐԱ՝ ՕՆԱԱՅ ՄԷԿ ԱՁԲԷ ԿՈՒՐԱՅԻ

Անձնասպան ըլլալ փորձող Պ. Լիպպօնա, որուն՝ գանկեն դուրս ելած էր գնդակը, վտանգը անցուցած է, սակայն կորսնցուցած ձախ աչքը։

Հիւանդանոցի՝ մէջ իրեն այցելութեան գացողներուն ան ցաւ յայտնած է որ գնդակը հիմա տեղին չէ դպած եւ իմ ոչ մնացած է։ Առաջին անգամ ըլլալով առջի օր, փիկինը գացած է անոր մօտ։

ԴԻՊԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԷՄ ԷՄԻՐ ՄՈՒԽԹԱՐԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՐԱԲԵՐԸ

Իտալական Տրիպոլիսի մէջ, իտալ. կառավարութեան կողմէ զրուցակցառուած Էմիր Մուխթարի լիազօրակն իբր լարգանք, երէկ Պէյրութի բոլոր մզկիթներուն մէջ աղօթքներ կարդացուեցան։

Ամէն կողմ արաբներուն մէջ մեծ զգացումներ կը տիրեն Մուխթարի սպանութեան առթիւ։ Արաբներ զայն կը նկատեն ազատութեան համար կռուող ազգ. հերոս մը, իսկ իտալացիներ կը նկատեն երկրին խաղաղութիւնը խանգարող աւազակ մը։

Հաւանական է որ նորէն արաբ երկիրներու մէջ պօյքոթ մը սկսի իտալական կառավարութեան եւ ապրանքներուն դէմ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Պ.ՍՕԼՕՄԻԱԳ ՓԱՐԻԶ ԿԸ ՄՆԿՆԻ

Բ.Գօմիսէրութեան Սիւրիոյ պատուիրակ Պ. Սօլօմիագ, Փարիզ գրանցուող Բ. Գօմիսէր Պ. Բօնսօնի ընացած հեռագրին վրայ կը մեկնի Փարիզ «Շամբրիօն» օդանաւով։

Կը կարծուի որ Պ. Պ. Սօլօմիագ եւ Բօնսօ առաջին նախարարութենէ նոր հրահանգներ պիտի առնեն, ներկայացնելէ վերջ Սիւրիոյ վերջին կացութիւնը։

Բ. Սօլօմիագ պիտի վերադառնայ Պ. Բօնսօի հետ յառաջիկայ ամիս։

1932ի ՊԻԻՏՋԷՆ

ԲՈՒՌՆ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՑ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

5,150,000ի ՍԿԻ

Անցած երեքշաբթի օր գումարուեցաւ Լիբանանի նախարարաց խորհուրդը, Ալէյի մէջ, հանրապետութեան նախագահի ներկայութեամբ, վերջնականապէս ուսումնասիրելու եւ կարգադրելու համար պիւտճէի խնդիրը։

Նախ պատրաստուած ծախիւռ պիւտճէն վաւերացուեցաւ կարճ վիճաբանութենէ մը վերջ, որուն գումարն է 5 միլիոն 150,000 ս. ոսկի։ Ապէ վերջ սկսաւ ինքնութիւնը հաստատելու միջոցներու եւ աղբիւրներու։ Ժողովին ներկայ էր նաեւ Բ. Գօմիսէրութեան ելեւմտական խորհրդական Պ. Թալէ։ Երկար եւ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան մասնային հաստատներու եւ անկէ յաջողուած գումարի մասին։ Պ. Թալէ յայտարարեց որ Բ. Գօմիսէրութիւնը յառաջիկայ տարի 300,000 ոսկիին աւելի բաժին մը պիտի չկրնայ տալ Լիբանանին, որով հաստատի աղբիւրները բաս այնմ պէտք է պատրաստուին։

Նախարարներէն ոմանք դժգոհ այդ որոշումէն, պահանջ դրին մասնաւոր հաստատներու ինքնութիւնը։ Ի վերոյ նիւթական ծանրութեան ծանրով որոշեցին 800,000 ոսկի մուտք արձանագրել ժամանակաւոր եկամուտներէն յառաջիկայ տարուան պիւտճէին մէջ, հակառակ Բ. Գօմիսէրութեան՝ որոշման։

Վերջը Օկիւս Էտիպ փառատեսակցութեան ծրագիր մը, որուն համաձայն բոլոր պաշտօնեաներուն, իրենց ստացած ամսականներու համեմատութեամբ տուրք մը գանձուի, փոխանակ նուազեցնելու ամսականները։ Ըստ այդ ծրագրին 50 ոսկի ամսական ստացող պաշտօնեաները 45, իսկ հարիւր ոսկի ստացողները 8 ս. ոսկի պիտի ստանան։ Նախարարներ որոշեցին այժմ 350 ս. ոսկի ամսական կ'ստանան, 305 պիտի ստանան նոր օրինագծին համաձայն, իսկ երեսփոխաններ, որոնք 208 ոսկի կ'առնեն, 184 ոսկի պիտի ստանան։

Այս օրինագիծը վաւերացուած է եւ ղրկուած երեսփոխանական ժողովին առ ի վաւերացում։

Բացի այդ նախարարաց խորհուրդը դիմած է Բ. Գօմիսէրութիւնը, խնդրելով որ Ֆրանսայի պաշտօնեաներն ալ ստանան նոր հրահանգներ պիտի առնեն, ներկայացնելէ վերջ Սիւրիոյ վերջին կացութիւնը։

ՅԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Ալէյի նամբուն վրայ, Ասֆուրիէի մօտերը, նորէն ցաւալի դէպք մը պատահած է եւ որուն հիւ մնաց զոհ կ'երթար Պէյրութի յայտնի բանտիներէն մէկուն զաւակը, սիրուած մարդի մը։

«Ընկեսանս» մարզական միութեան գործօն անդամներէն Միքէլ Ըզպէյզ, մօթօսիքլէթով Ալէյ կ'երթար։ Ճամբան Ապօ Ապուս անուն վարիչ մը, որ վերջին ծայր արագութեամբ կը տարար, կը զարնուի ուժգնօրէն մօթօսիքլէթին եւ զայն նամբէն հանելով, վարը, ձորը կը գլորէ եւ իմ առանց կենալու կը թռչի եւ կ'անհետի։

Քիչ վերջ նամբորդներ ձայն մը կը լսեն եւ արեան հետքեր կը տեսնեն։ Կ'ուղղուին դէպի ձորը եւ կը տեսնեն որ երիտասարդ մը վիրաւոր վիճակի մէջ փռուած է։ Կը վերցնեն զայն եւ իմիջեւտարի մը նրատեցնելով կը բերեն Պէյրութ եւ իր ճորեղբօր հիւանդանոցը կը դնեն։

Նեռոհիւ իր ուժեղ մարմնին Միքէլ վտանգը անցուցած է եւ ապաքինելու վրայ է։

ԽԱՉԱԳՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ՎԽՏԱՆ

Վերջերս տեղ. մամուլը պատմեց միջազգային խաչագող Լօրենցօ Մարտինի արկածախնդրութիւնը եւ անոր ձերբակալութիւնը Ընդհ. ապահովութեան կողմէ։ Այս արկածախնդիր անձը իբրեւ իշխան մը կը ներկայանար ամէն տեղ եւ կը փափաքէր իր իշխան ապրիլ. բարեբախտաբար, նոր նոր զոհեր շահագործելու ժամանակ չունեցաւ է օձիքը ձեռք տուաւ։

Երկու օր առաջ, ասոր նման խնդիր մը տակն ու վրայ բրաւ Պէյրութի մէջ։ Գարիզ «Կրանտ Օթէլը» Շաբաթ մը ի վեր Պէյրութի Կրանտ Օթէլի մէջ կ'ապրէր Սինեոր Անբօնիօ Մենէլ անուն չափազանց օրիորդաւոր անձ մը, որ ինչ ասենի մէջ բարեկամացաւ պանդոկի տիրոջ Պ. Ֆրէյսաի հետ եւ անոր խոստովանեցաւ թէ ինքը բրնիկ Լիբանանցի մրն է եւ իր իսկական անունը Թանուս Միքայէլ է եւ անոր կրնայցուց թէ մեծահարուստ միլիոնատէր մրն է։ Ասոր վրայ, պանդոկապետը սկսաւ յարգանօք եւ մեծարանօք վարուիլ իր յանախորդին հետ որը ճամբարի ամերիկացիի մը պէս դրամ ծախսող կը ցուցնէր ինքզինքը։

Երէկ երեկոյ Սինեոր Անբօնիօ Մենէլ պանդոկի խաղի գլուխը զբաղեցաց իր բախտը փորձելու եւ ուրիշ զեմուղոցներուն յարգանքը շահելու նպատակով։ Կես ժամ յետոյ ձգեց խաղի գլուխը եւ ուղղակի գնաց պանդոկապետին մօտ որուն յայտնեց թէ այս գիշեր շանսը չի ժպտիր իրեն եւ կորսնցուցած է գրպանը գտնուած դրամը եւ խնդրեց որ իրեն ինչ-մը դրամ փոխ տայ կրկին շարունակելու համար խաղը։ Պանդոկապետը իր ճիրին մէկ խօսքը երկու չբրաւ եւ անմիջապէս 100 սիւր. ոսկի բերաւ տուաւ ուրախութիւն մը մատուցած ըլլայ եւ թէ ալ առիթ ստեղծէ որ անիկա ինչ մը պրոմ կորսնցնէ։

Քիչ վերջ նորէն կուգայ հիւրը եւ յայտնելով որ կորսնցուցած է, կրկին դրամ մը կը պահանջէ, պանդոկատէրին իր տրամադրութեան տակ դնելով 15,000 տոլարի չէք մը։ Պանդոկատէրը կը մերժէ ընդունիլ չէքը եւ իսկոյն կը բանայ գանձը եւ 200 ոսկի եւս կուտայ։ Հիւրի պնդումին վրայ չէքը կը պահէ իր մօտ։

Օրեր կ'անցնին, սակայն «մեծահարուստ» հիւրը չվերադառնար եւ չուզեր իր 15,000 տոլարնոց չէքը։ Պանդոկատէրը ի վերջոյ դրամատան կը ներկայացնէ չէքը, ծախսելու համար, սակայն յայտնի կ'ըլլայ որ խաչագողի մը հետ գործ ունեցած է եւ չէքը կեղծ է։

ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԱԵՏՈՒ

1926ին, Պէյրութի մէջ սպանուած էր Ապալլա Մուսա անուն տեղացի մը, Ապտիլ Համիտ Շէհնապի եւ եղբայրը Ապալլայի կողմէ։ կընկայ խնդրոյ մը համար։ Ոճրագործները փախած էին Պաղեստին եւ հոն տարբեր անուններով Պաղեստինցի եղած կ'զբաղեին փարիզութեամբ։

Երկար հետազօտումներէ վերջ, Պէյրութի գաղտնի ոստիկանութիւնը անոնց հետը գտաւ եւ ձերբակալելով բերաւ Պէյրութ առջի օր։ Անոնք բացակայութեան մատուցեալ վճիռ ստացած էին։ այժմ պիտի սկսի նոր դատաւարութիւնը։

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՌ ԹՌՈՒՑԻԿՆԵՐ

Վարիչներու կողմէ նախապէս ծրագրուած պօյքոթի որոշումին լեռնացնելը կ'երեւի հանելի չէ հերետիկներուն, որով անոնք առանձին թռուցիկներով կը հրաւիրեն վարիչները՝ յարգել իրենց նախկին որոշումը եւ պօյքոթ ընել։

Պոլսեփիկները այս թռուցիկներով ալ գէշ կը խօսին Հանրի պէյ Ֆարաունի եւ վարիչներու սեռիֆի անդամներուն մասին, որոնք պօյքոթի յեռանգման պատճառ եղած են։

Ոստիկաններ գտաւեալ վերջ այդ թռուցիկները սկսած են փնտռտուի, սակայն հոգիս փոորիկ տղայ մը դեռ են։...։

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Հալէպի պատուիրակ Պ. Լաւանդիր եւ Ալէխանտրէթի պատուիրակ Պ. Տիւրիս առջի օր «Շամբրիօն»ով վերադարձան։ Այսօր կը մեկնին անոնք իրենց պատասխանատուներուն։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Գէհայի Գէրգալել գիւղին մէջ գնդակով մը սպանուած է հանը Ապալլա Մուսա։ Ոճրագործը յայտնի չէ։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԸ ՓԱԽՑՆԵՆ

«Բաբրիա» օդանաւով Ֆրանսա դրկուելու համար Հալէպէն պալիս մը բերուած եւ իջեցուած էր նաւ։ Բոլոր գործողութիւնները լրացած էին օրինաւոր կերպով։ Բայց նաւը չմեկնեցաւ Բ. Գօմիսէրութիւնը լուր առաւ որ այդ պալեսին մէջ կարեւոր ճնութիւններ կան։

Անմիջապէս ճնչիչներ ղրկուեցան եւ հասկցուեցաւ որ անոր մէջ 70 կոտոր բանկագին ճնութիւններ կան։ Բոլորն ալ գրաւուեցան։ Անոնք կը պատկանին Հալէպի վաճառականներէն Դարա եղբայրներուն։

ՈՐՍԻ ԶԷՆՔՈՎ

Բէյթունի մէջ, Նեպի Ասէլ պանդոկի տիրոջ տղան, որսի գէնք մը առած բռչուն կ'որսար։ որսալու միջոցին կ'իյնայ եւ գնդակը պայթելով փոորիկ կապար մը կը ճանդիպի ամորձիներուն եւ խեղդ տրգան վայրկեն ապէս կը մեռնի։

ԻՆՔՆՈՒՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐ

— Նեռ թաղին մէջ Մուսա Աուտրիի իմիճաւարժը կոխկրտեց Կարապետ Այնթապլեանը եւ վիրաւորեց։

— Գուրնի հրապարակին վրայ, իմիճաւարժ մը կոխկրտեց Թոսիդ էլ Ֆրմ անուն մարդ մը եւ կոտրեց անոր ոտը ու վիրաւորեց գլուխը։

— Ձրմէյզի թաղին մէջ Անթուն Մուսրտի իմիճաւարժը Նեհնպ էլ Անարը կոխկրտեց եւ ծանրօրէն վիրաւորեց։

— Նարա թաղին մէջ վարիչ Միքիլ Ասլուսարիսի իմիճաւարժը Թոսիդ Ճեմալ անուն մարդ մը կոխկրտեց եւ կիսամեռ վիճակի մէջ ձգելով զայն փախաւ։

ԿՈՐՍՈՒՍԻՆ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ

Ոստիկանութիւնը լուր առած է որ Ֆերիտ Սասի անուն սպասուհի մը շաբաթէ մը ի վեր անհետացած է։ Փնտռտումներ ցարդ ապարդիւն մնացած են։

ՀԱՑ ՄԸ ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ

Երէկ առաւօտ, հայ մը, որուն լինքնութիւնը անծանօթ կը մնայ ցարդ, թաքսի մը կը նստի եւ կը հրամայէ քշել թմիշկի առնը։ Քիչ մը երթալէն վերջ վարիչը կը դառնայ իր յանախորդին հասկնալու համար թմիշկին առնը։ սակայն զարմանքը մեծ կ'ըլլայ, տեսնելով որ իր յանախորդը գլուխը ծռած լուռ կը մնայ եւ չպատասխաներ իր հարցումներուն։

Կը վախնայ վարիչը եւ լուր կուտայ պահականոց։ Ցետ քննութեան կը հասկցուի որ տարաբախտ հայը յանկարծամահ եղած է։

Մարմինը տարուած է «Օթէլ Տիէօ» հիւանդանոց քննութեան համար։

Կը փնտռուի

Ռնիկ Գրուսաքի 21 տարեկան Եւնիկէ Արզընեան կը փնտռէ իր մայրը Մարիցա Արզընեանը, որ պատերազմի միջոցին, Հալէպի մօտերը զատուած է իրմէ և աքսորուած Տէր-Զօրի կողմը։ Եւնիկէ մը-նացած է արաբներու քով երեք տարի, որմէ վերջ առնուած որբանոց և այժմ կը գտնուի Պէյրութ, Ամերիկեան հիւանդանոց։ Եւնիկէ չի յիշեր հօրը անունը։

Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.—

Miss Mariam Arghenian
A. U. B. Hospital, Beyrouth

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ (L'Etoile du Foyer)

Մտածեցէք Ձեր զաւակներու ապագան։ Էջմիածնը Ձեզ կը մատուցանէ անոնց ապագան ամենայն ստուգութեամբ եւ կատարեալ վրատահութեամբ ապահովելու միջոցը։

Ընդհ. Դրօշակատուութիւն
Պարեն, պանդոկ Սավախ,
Պէյրութ.

պայտօն կը փնտռէ

Ֆրանսերէնի մասնագէտ՝ հմայսարանական եւ փորձառու ուսուցիչ մը գործ կը փնտռէ. կ'ստանձնէ նաեւ գիշերութեանց եւ հայ լեզուի դասեր։ Դիմել խմբագրութեան։

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Մօս օրէն կ'աւարտի մեր թերթօնը

ԵՐԿՈՒ ՍՐՏԵՐ, *որ այնքան հետաքրքրութեամբ եւ հանդիսով կարդացուեցաւ։*

Անոր տեղ պիտի սկսինք հրատարակել

ՄԻՋՆԱԲԵՐԴԻՆ ԼՐՏԵՍԸ

Իրական կեանքէ առնուած խիստ հետաքրքրաւոր եւ արկածախնդրական վէպ մը.

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՔ ՅԱՋՈՂԻՒ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ամսոյս 24ի «Մեսրոպեան» Ազգային երկսեռ Վարժարանը կը վերաբացուի Հոկտ. 1. Եշ. օր։ Դասաւանդութիւնը կ'սկսին Հոկտ. 5. Բշ. օր։

Մեծ խնամք կը տարուի հայերէն ֆրանսերէն և արաբերէն լեզուներու և հայ լեզուի ճիւղերուն ու երաժշտութեան։

24 Մեպտ. 931

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՐԴ. ՀԱՅՈՑ
Ս. ԵՐԵՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՄԻԱՅԵԱԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Վարժարանիս աշակերտներու արձանագրութիւնները կ'սկսին Սեպտ. 28ին իսկ դասերը Հոկտ. 1ին։

Մանկապարտէզի և նախակրթարանի համար վարձուած են կարող պաշտօնեաներ։

Ահա հաստատութիւն մը, որ յաջանուանական խարութիւնը գոյութիւն չունի և տղաք փրանսերէն լեզուն կը սորվին իրենց մայրենի լեզուին պէս։

Միացեալ Վարժարանի Հոգաբարձութիւն

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՏԱՂԱՆԳԱՒՈՐ ՔԷՄԷՆՋԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԴԱՀԸՆԿԻ

ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ 27 ՍԵՊՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ

ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 9ԻՆ

ՕՊԷԼ ՍԱՆԹԷ-ՋԱՀԼԷ

Ի նպաստ Զահլէի Ազգ. վարժարանի

Հայ Աւետ. Բարձ. Վարժարան ՊԷՅՐՈՒԹ

Վարժարանս կը վերաբացուի հոկտ. 1ին խնամուած ծրագրով եւ կարող ուսուցչական կազմով։

Ամէն ցաքի ու խնամքի կը թափուի վարժարանս բարձր մակարդակի հասցնելու եւ տիպար հայ պատանիներ պատրաստելու համար։

Ֆրանսերէնի մասնաւոր ոյժ եւ կարեւորութիւն կը տրուի.

Արձանագրութիւններ տեղի կ'ունենան հոկտ. 1—4ին։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. Նշան, Ազգ. երկսեռ Վարժարանի ուսուցչական կազմը լրացուած և ուժեղացուած է նոր ուժերով։

Ֆրանսերէնի հմար հրաւիրուած է հմայսարանական մը, իսկ Մանկապարտէզի հմար փորձառու վարիչ-մանկապարտիզպանուհի մը։

Արձանագրութիւնները կ'սկսին սեպտ. 21ին, առաւօտեան ժամը 9—12։ Կէսօրէ վերջ 3—5։ Վարժարանը պիտի բացուի Հոկտ. 1. Եշ. օր, իսկ դասաւանդութիւնը պիտի սկսին Հոկտ. 5 Բշ. օր։ Մինչեւ այդ թուականը պէտք է բոլոր աշակերտները արձանագրուած ըլլան։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

— Օկի՛ւստ... իմ պատուակա՛ն Օկիւստս.....

Դժուարաւ կրցաւ ըսելիքը՝ ուր չուները իր երեսումը ողջունելու խնդութեան հաչիւններով։

— Ի՞նչ կ'ըսէք, վարպե՛տ հարցուց Էչրվըվլէ յաղթականօրէն, ամենուն այ վանդակները աղուո՞ր են։

Հայր Լարիւ գլուխը շարժեց ու ըսաւ.

— Այո՛ բայց ամէն պարագայի մէջ վանդակ են...։

Ամէն բան տեսնել կ'ուզէր։ Պահանջեց որ զինքը կառքերուն քով տանին։

Գլօգլօն և Էչրվըվլէ զանիկա առաջնորդեցին ծառաստանին մեկուսի մէկ անկիւնը, որ՝ աչքերէ հեռու պահելու համար կարծէք՝ շրած էին կառքերը։

Լարիւ երկար դիտեց իր անցեալ կենդանին այս վկաները։ Իրարմէ բաժնուած տախտակները ցոյց ու ժրմնցեց.

— Խե՛ղճ կառքերս... հոս ձեզ այրէ հեռու պահած են, ինչպէս մարդ չուզեր որ տեսնուին չբաւոր ազգականները...։

Հայր Լարիւ՝ ամենէն վերջ այցելեց տխսոը, որ սրահի մը պէս ընդարձակ և մաքուր էր, որ իր վրայ ձիերը կապուած՝ ձիին զարիւն եւ զեղեցիկ ուրիշ ձիու մը և երկու սարեկան քուռակի մը հետ որ Գլօգլօի վերապահուած էր։

Ծերունկը խօսեցաւ իր կենդանիներուն հետ։ Շոյեց զանոնք։ Մանրամասն խոսք քննեց ու լսաւ.

— Զոր լ ... խոսը...։ Ճամբաներու եղերքին իւղոտ խոտին քով բան չարժեր ասիկա։

Երբ ձեր հոպիտը սենեակ վերադարձաւ, մանկան դէմ մը ունէր որ ամէնը զարմացուց։

Կարծեցին թէ այս առաջին պատոյտը շատ յոգնեցուցած էր զանիկ։

Ուրիշ անձեր կ'երեւնային սենեակին մէջ։

Գիտ Ժան պրն. Բրիվան և Տիկինը։

Անկողինը չրջապատեցին։ Արէնքը կը ջանային ծերունիին ձեռքերը սեղմել և շնորհաւորել զինքը հիւանդութենէն ազատած ըլլալուն։

Վայրկեանը հաճելի էր, շատ առատապանը շատ ցաւ ուզեցնել տուաւ։

Հայր Լարիւ զինուցած ուրախութենէն, Գլօգլօն և Գլոտը համբուրելէն չէր կշտանար։

Դեռատի կինը՝ ինքն ալ՝ շատ փոխուած էր։

Սև մետաքսէ հագուստին մէջ որ բարեձև մարմինը կը կազապարէր, իր գեղեցիկ դէմքին ճառագայթումը։

Գլոտ հոպիտներու հանեստ արկղակալուհիէն շատ կը տարբերէր։

Նոր լուութիւն տիրեց՝ երբ հայր Լարիւ Գլօգլօն իր ծունկերուն վրայ առնելով հարցուց.

— Ըսէ՛ տեսնեմ, պզտի՛կս... գուն որ բնաւ սուտ խօսիլ չես գիտեր, ըսէ՛ տեսնեմ, այս բոլորը իրակա՞նութիւն է։

— Այո՛, պատասխանեց տղեկը, որ խենդի պէս կը սղաէր այն վայրկեանը՝ որ պիտի թռչատրէին իրեն իր մեծ-հայր Լարիւն տեսնել։

Ծերունիին հարցումներուն մէկ խօսքով պատասխանեց։

— Գ... այ հայրի՛կս մեծ հայրի՛կս... և մեծ հայրի՛կս... Սէ որովհետև տխուր արտայայտութիւն մը պատեց հայր Լարիւի աչքերը՝ խելացի փոքրիկը աւելացուց.

— Այնպէս որ երկու մեծ-հայրիկ ունիմ հիմայ։

«Ամոկէ գատ հարստատ ալ եմ։ Գեղեցիկ հագուստներ, խաղալիքներ... և ուրիշ շատ մը բաներ ունի

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՉԻՆԵԻՃԱՓՈՆ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄՆԵՐ

ՃԱՓՈՆՑԻՔ ԳՐԱՒԵՑԻՆ ԱՈՒՔՋԷՆԸ ՉԻՆԱՑԻՔ ԿԸ ԽՈՒՍԱՓԻՆ ԿՈՒԻԷ

Թօքիօ.— Ճափոնական և չինական բանակները երէկ գիշեր կռիւի բռնուեցան Մուքտէնի շրջակայքը, այն պահուն երբ Չինացիք կը փորձէին քանդել հարաւային Մանչուրիոյ երկաթուղին կամուրջը։ Ճափոնցիք գերի բռնեցին չինական Փէյթա ԵԷՆԿ պահակագունդը։

Փէքին.— Երէկ գիշեր Մուքտէնի մօտ ճափոն զօրքերուն յանկարծակի յարձակման ատեն չինացի եօթանասուն-ութ-սուն զինուոր սպաննուեցաւ։ Ճափոն զօրքը ժամը 22ին սկսաւ կրակել քաղաքին վրայ։ Ամէն տասը վայրկեանը անգամ մը, ռումբերը կ'իյնային քաղաքին վրայ, իսկ Չինացիք երբեք չպատասխանեցին։

Մանչուրիոյ կառավարիչը, մարաջախտ Զանկ Շի Լիանկ ճափոնական յարձակումին լուրը իմանալուն պէս, չինական բանակներուն հրամայեց վար դնել իրենց զէնքերը ու երբեք կռիւի չբռնուիր։ Յաւելուածաբար հետևեալ պատգամը ուղարկեց։ «Ճափոն զինուորներու ջոկատ մը կրակ բացաւ զինուորներուն վրայ և Ճափոնցիք սկսան ռմբակոծել քաղաքն ու բանակատեղին։»

Փէքինի մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ Ճափոնցիք այսպէս յանկարծակի յարձակում գործելով կ'ուզեն Չինացիներուն պարտադրել որ կարգադրեն խնդիրը հ.ճափոն սպայակոյտի անդամ Նուքամուրայի, որ անցեալ Յունիսին սպաննուեցաւ իբրև թէ Մուքտէնի Չինացիներուն կողմէ։ Չինաստան իր պատասխանը ուշացուցած ըլլալով, Ճափոն զինուորական շրջանակները մեծապէս գերսպրգռուած էին։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՇՈՂԵԿԱՌՔԻՆ ՍՈՒՍԾԸ

Զնկիւրիի.— օլսոյ շոգեկառքը յապագուսով հասաւ այսօր։ Պատճառը այն է որ շոգեկառքը երբ Հէրէքէ կուգար, երկու գիւղացիներ, իրենց գիւղը աւելի կանուխ հասնելու համար, դեռ կայարան չհասած շոգեկառքէն ցատկած են։ Լուրը առնուելէն վերջ իսկոյն փնտռտուք կատարուած և գիւղացիներէն մէկը ծանր, միւսն ալ թեթև վիրաւոր վիճակի մէջ գտնուած են։

ՍԻՒՐԻՈՅ ԵՒ ԻՐԱՔԻ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԿԻՆ ՍԵՂԱՆԻ ՎՐԱՅ

Ժընև.— Ազգ. Դաշնակցութեան քաղաքական յանձնաժողովը, պրն. Մօթթայի նախագահութեան տակ, զբաղեցաւ հոգատարութեանց խնդրով։

Ֆրանսայի պատուիրակը, յիշելէ վերջ Ֆրանսայի ներկայացուցիչին ասկէ առաջուայ յայտարարութիւնները, ակնարկութիւն ըրաւ Իրաքի մասին, և յայտնեց թէ Ֆրանսա, իբրև դրացի հոգատար պետութիւն, մտադիր է օգնելու լիշեալ երկրին, որպէսզի անհրաժիշտ պայմանները լրացնելով ընդունուի Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ։ Յետոյ, աւելցուց թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը պատրաստ է անլայապաղ կարգադրելու Իրաքի և Սիւրիոյ միջև գտնուած սահմանագիծի առկախ խնդիրները։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՍԱԿԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ՄԵԾ ԱՆԿՈՒՄ

Նիւ-Եորք.— Երէկ սակարանը բացուած ատեն, գիներու ծայրայեղ անկում մը յառաջ եկաւ, լուսադրիչ լուրերու պակասին հետևանքով։ Յունիսին սկզբնաւորութենէն ի վեր 800 միլիոնի բաժնեթուղթեր ձեռքէ ձեռք անցած են, իսկ գլխաւոր արժեթուղթերը այսօր 4—500 տոլարի անկում ունեցան։

ԼԻՆԴՊԷՐԿ ՉԻՆՍՍՏԱՆԻ ԼՈՒԷՋ

Նանքին.— Գնդապետ Լինտպէրկ, որ իր տիկնոջ հետ Մոնահանգներէն Թօքիօ գացած էին, հոս հասան և խանդավառ ընդունելութեան արժանացան։

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ
ԵՒ
ԱՍՏՂԸ ՔԵԶԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն
Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.
որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։
Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սավօյ Օթելի օճնի, Պուրն, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
Աւանդի պայմանագրութիւնի
ՕԺԻՏ
Երաշխաւորեալ տոկոս 6%։ Ակէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ,
ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ
Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝
վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

ՕԹԷԼ
ԱԼԷՆՊԻ
Hôtel
ALLENBY
ԱԼԷՄՊԻ ՓՈՂՈՑ
ԹԷԼԷՖ. 262
ՀԵՌԱԳԻՐ HOTEL ALLENBY
Հայկական նոր օթէլ. անունին չափ փառաւոր, անբաղդատելիօրէն մաքուր, շքեղ տեսարան, բոլոր սենեակները փողոցի կողմէն նամուած սպասարկու թիւն.

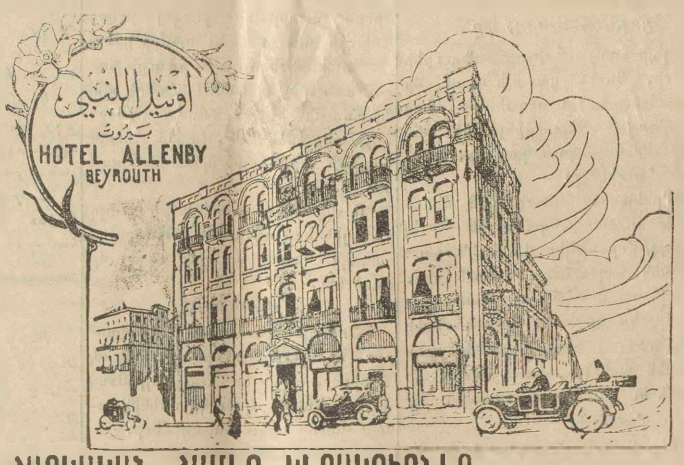

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՂ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
ՇԱՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ՊԻՏԻ ՀԱՄՈԶՈՒԹ
Տէր եւ տնօրէն՝ ՎԱՀԱՆ ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ և Ժ. ԱԲԷԼԵԱՆ

ԱԻԵՏԻՍ ՄԸ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՔՆԵՐՈՒՆ

ՄԵԾ ԶԵՂՉ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՔԱՐԹՕՆՆԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԷՆ
ՍԱՐՊԱՑԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
ՊԱՊ - ԻՏՐԻՍ ՊԷՅՐՈՒԹ
Այս Զեղչը կ'սկսի 15 Մայս. 1931ին մինչեւ յառաջիկայ Հոկտեմբերի վերջը
ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՅՍ ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹԷՆ

Տոկուն շինուածք
Վայելուչ տեսք
Հնչուն եւ բնական ձայն
Անա յատկանիշներ՝
ՈՐՈՆՑՈՎ. ԿԸ ԶԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ
ՖՕՆՕՆԵՐԸ

Պատրաստուած վերջին կատարելագործեալ դրութեամբ, Անգլ. ամենաարիւն եւ ամենաամեծ ընկերութեան կողմէ։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)
ԱՓՕԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱՓԱՒՈՐԸ !!!
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փորոգիչ եւ ֆօնօոյ ամէն ձեւի, ամփիթեաթի տակ եւ առաւելագոյն դիւրամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։
Ընդհ. ներկայացուցիչներ՝ Սիւրիոյ, Պալեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ՍԻՆԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
SINANIAN FRÈRES, Boite Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

ՏԱՆԸՄԱՐՔԱՅԻ ԳԱՂԹԱՅԻՆ
Վիճակահանութիւն (51րդ շրջան)
Պետական երաշխաւորութեան տակ գտնուող այս վիճակահանութեան նոր շրջանը (51րդ) կը սկսի յառաջիկայ Նոյեմբերին
Ընդամէնը 50,000 թիւ. որմէ 21175ը հինգ ամսուան ընթացքին կը շահի մեծամեծ գումարներ՝
ոսկի ֆրանկ 450,000 — 240,000 — 150,000 — 100,000—80,000—70,000—60,000—50,000—40,000— եայլն եայլն։
Ամենաբախտաւոր պարագային կարելի է շահիլ մինչև՝
ՄԻԿ ՄԻԼԻՈՆ ՈՍԿԻ ՖՐԱՆՔ այսինքն ՔՍԱՆՈՒՀԻՆԳ ՄԻԼԻՈՆ Ս.ԴՐ
Խոշոր թիւրաբ տեղի կ'ունենայ 11 եւ 12 Նոյեմբեր 1931ին։ — Ցոմսակը կը կ'արժէ՝ ամբողջ՝ ս. դ. 125 (տասներկուքսան), 250 (հարիւր), 500 (կէս) և 1000 (լման)։ — Հիմակուընէ ապայարանք ի՛րեցուցեք։ — Վճարումները 1 նիսկի։ — Փոստով ապայարանք կ'ընդունուի։ — Բոլոր եւ լիսա՝ ձրի։ — Վաճառողներ կը փնտռուին ամէն կողմ՝ տեսակէտ պայմաններով։
ԿԱՐԵՒՈՐ.— Ամիսը բանի՞ ոսկի կը տեսնես...։ Այդ տեսակը 100ին ձր յաջողագոյն այս եւ հակակուսր Վիճակահանութիւնն։ Փոքրիկ գումար մը վատնելով չես ապրասանար, բայց՝ ընդհակառակը՝ կրնաս հարուստ եւ երջանիկ մարդ մը դառնալ, ինչպէս եղած են շատ մարդիկ։ Ինչպէս եղած են շատ հարուստներ, որ վաղուան հոգով կը ապրիլին մինչև հիմա։ Բեղի պէս...։
Ցոմսակ գնելու եւ ամէն մանրամասնութեան համար դիմել՝
ՊՕՐՍԱ—Պէյրութ (B. P. 422) Մ. ԿԱՊՐԱՇ
Վիճակահանութեանց ընդհ. Գործակալութիւն

ՏՊԱՐԱՆ ԱԶԴԱԿ

Ելեկտրաշարժ տպագրական մեծ եւ փոքր մեքենաներ եւ հայերէն, արաբերէն ու Ֆրանսերէն ամէն տեսակ տառեր։

«Ազդակ»ի տպարանին մէջ կը տպուին «Ազդակ»էն զատ «Անտ Իլ Ճէտիտ» արաբական 8 էջնոց մեծ օրաթերթը եւ երկու արաբերէն շաբաթաթերթեր՝ «Էլ Թէղրաֆ» եւ «Էլ Եաբպազաթ»։

Տպագրական ամէն տեսակ գործերու համար ունի առանձին բաժին մը, բոլորովին նոր տառերով եւ մասնաւոր տպագրական գործիքներով։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1931

	Սուրիկ.
Եգիպտկ. Ցղջաղրմ.	535
Ֆնգլիկն. »	520
Տօլար »	125
Թրքական »	59
Գանի ՕՍՁօման	152
Իտալական Լիր 100	650
Ցուսլաւն. Տրախմի 100	150
Անգլկ. ոսկի	612
Ֆրանս. »	478
Ամման. »	551 50
Արծաթ մէճիտ	32
Գրէտի Ֆօնս. Ա.	21 00
» » Բ.	12 85
» » Գ.	11 40

Սէնթրեան եղբարք Բիւ Ֆօս
Թէլէֆօն՝ 5-19

Տուէք Ձեր Ծանուցումները
«ԱԶԴԱԿ»ին

Կարդացէ՛ք և Տարածեցէ՛ք
«ԱԶԴԱԿ»ը

ՊԱՆԴՈՒԿ ԼԻԲԱՆԱՆ
- ԶԱՀԼԷ -
Հայկական միակ պանդոկը Զահլէի մէջ
ՄԱՔՈՒՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԵՂ ՃԱՇ
ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆԿՈՂԻՆՆԵՐԸ ԿԷՍ ԳԻՆ
ՏՈՒՆ ՎԱՐՁԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
Տէր եւ տնօրէն Ց. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

... պիտի ցուցնեմ՝ քեզի։

«Ո՛րքան երջանիկ պիտի ըլլանք ամենքս միասին...»

Գլոգլօ իր խօսքերը վերջացուց համբոյրներու նոր տարափով մը։

Բայց քիչ վերջ Տիկ.Բրիվա յարմար դատեց տեսարանը վերջացնել։ Ծերունին հանդիստի պէտք ունէր եթէ կ'ուզէին որ չուտով առողջանար։

Հիւանդին դուռը կրկին զոցուեցաւ հակառակ իր բողոքներուն։ Բայց իր հետաքրքրութիւնը գոհացուցին տեղեկացնելով որ հրդեհին երկրորդ օրը պրն.Բրիվայ նոյն գիւղին մէջ ուրիշ ապարանք մը գնած էր։ Իմացաւ նաև որ՝ քանի մը օր վերջ տեղի պիտի ունենար Ժանի և Գլոտի ամուսնութիւնը, երբ իր ամբողջ ոյժը գտնէր, որպէսզի ինքն ալ ներկայ ըլլար հաէդէսին։ Երիտասարդին կնքահայր պիտի ըլլար Ռոպէր Տարդնայ, որ քանի մը օրէ ի վեր վերադարձած էր Ափրիկէէն։

Ծեր հոպիոր կը փափաքէր ուրիշ խել մը հարցումներ ընել բայց զինք լուսաբանողները կարճ կը կապէին բժիշկին հրամանով՝ որ խստիւ կ'արգիլէր յոգնեցնել ծերունին։

Այդ խստութիւնները օգտակար եղան։ Ութ օր վերջ հայր Լարիւ կրցաւ ոտքի ելլել և իր առաջին պտոյտը կատարել։

Գլոգլօ որ արդէն իսկ ծանօթացած էր դեղեցիկ կալուածին բոլոր ծակուծուկերուն, անոր առաջնորդութիւն ըրաւ առաջին անգամ։

Գաւազանին յենած մէկ ձեռքը Գլոգլօին ձեռքէն բռնած հայր Լարիւ սկսաւ պտտիլ պարտէզը։

Հազիւ քանի մը քայլ ըրած էր, երբ յանկարծակի եկաւ տեսնելով մարդ մը որ թեւերը սօթած՝ ա-

ծու մը կը յարդարէր։

— Արդեօք այքերս դիս կը խաբե՞ն...

— Այո՛, մեծ հայրիկ ճչաց Գլոգլօ... Լէյրվըլէ կնքահայրս է։ Հոս լաւ գործ մը ունի. պարտիզպան է...

«Կ'երեայ թէ երազած էր միշտ՝ բահով, բրիչով, ցնցուղով խաղալու...։

«Եկուր քովս երթանք, մեծ հայրիկ...»

Երկու ծեր ընկերները երբ իրարու քով եկան՝ ինկան իրարու թեւերուն մէջ։

Մինչև այդ ատեն՝ Լէյրվըլէի արտօնուած չէր հիւանդին սենեակը մտնել։ Լէյրվըլէ ըսած էր.

— Վարպետը երբ ողջ առողջ տեսնեմ, կը կարծեմ թէ զգացած երջանկութենէս պիտի իյնամ ու մարիմ...։

Երբ վերջ դուռն Լէյրվըլէի կարօտի արտայայտութիւնները՝ հայր Լարիւ՝ թաղուն անձկութիւն մը կրող չեչտով հարցուց Լէյրվըլէի.

— Հապա Օկի՛ստր. կենդանի՞ն է՞ր...։

— Վարպե՛տ, եկէք ամենն ալ տեսնելու, բացագանչեց Լէյրվըլէ որ հայր Լարիւի վերապահուած անակնկալին համար կանխաւ ցնծութիւն կը զգար։

Իր օգնականին ու թոռնիկին թեւերը մտած, ծերունին քիչ վերջ հասաւ ծառաստանին մէկ անկիւնը ուր վանդակներ շինուած էին։

Վանդակ մը կար արպիլներուն համար, և գեղեցկագոյն մը վերապահուած Օկիւստի։

Շէմբազէն իր ամենէն խոշոր ոստուններուն սկսաւ կատարել՝ երբ իր տէրը հանչցաւ։ Ապա՝ ձողերուն մէջէն՝ եկաւ փաթթուեցաւ տիրոջը։

Լարիւ՝ երկար ատեն ձեռքերուն մէջ պահեց կապիկին թաթերը։ յուզումով կակազեց.

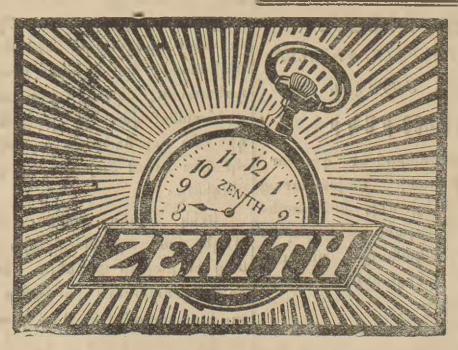

«Time is money»
Ժամանակը ոսկի է

ԶԷՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ ՇՆՈՐՇԻՒ ԻՐ ԱՄԵՆԱՃՇԳՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՃՇԳԱՊԱՇԻՒԹԵԱՆ
անզուգական յատկութիւններուն ձեզի դրամ կը տահեցնէ առանց դժուարութեան, կարելիութիւն տալով խնայելու ձեր բոպէներն անգամ։

Ունիցիք ժամացոյցներու ամբողջ շարք, ոսկի, արծաթ եւ ճիմել, կիներու եւ այրերու համար։

Կ'ԱՊԱՀՈՎՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԲՈԼՈՐ ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՄԵՆԱՆԳԱՍՏԱԻՈՐ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐՈՎ
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՇԱՀԻ'Ն (Ֆօշ փողոց)
Վաճառատուն՝ Վէյկան փողոց, քաղաքապետարանի դռան կից։

Կեանքի սղուբեան դէմ!
այլեւս ոչ ներկայացում ոչ նուա անանդէս նուագը ձեր տան մէջ։

ՕՏԷՕՆ

Սկաւառակի եւ ֆօնօի յայտնի մարքան ձեզ այս կը մատուցէ քիչ դրամով ամէն գիշեր ընտիր նուագ լսելու հաճոյքը։

Գնեցէք ՕՏԷՕՆ ֆօնօ մը

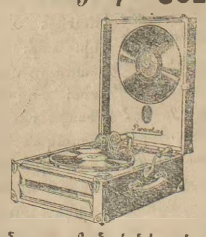

որմէ անկասկած պիտի հմայուիք եւ նշորհիւ այս հռչակաւոր մարքայի սկաւառակներուն շարունակական ժամանման, կրնաք ամէն իրիկուն, Ձեր տուներուն մէջ վայելել ամենամեծ նուագահանդէսները եւ նուագները, իրենց վերջին ստեղծագործութիւններով։

Այլեւս ոչ ներկայացում եւ ոչ ալ նուագանդամ. այդ բոլորը ունենալ ձեր տան մէջ միակ միջոցն է կեանքի սղուբեանը դէմ իմաստասէրներու։